No. 2.

JAVASCHE COURANT.

ZATURDAG den 3den Januari 1829.

JE MAINTIENDRAI

OFFICIELE GEDEELTE.

Door Zijne Excellentie den Minister van Staat, Kommissaris Generaal, zijn de volgende dispositien genomen:

CIVIEL DEPARTEMENT.

BENOEMD:

Tot pakhuismeester te Samarang, *A. Wardenaar*, thans op wachtgeld en zulks in stede van *J. Duiters*, met de waarneming der functien van secretaris te Soerabaija belast.

Tot havenmeester te Riouw, *M. A. Borger*, thans pakhuismeester en waarnemend havenmeester aldaar.

Tot pakhuismeester te Riouw, den kommies op het residentie kantoor aldaar, *P. J. Tim Diephuizen*, en in deszelfs plaats

Tot kommies, opgemeld residentie kantoor, den assistent ontvanger der inkomende en uitgaande regten, *H. C. Tissensohn.*

MILITAIRE DEPARTEMENT.

BEVORDERD:

Bij het wapen der genie.

Tot kapitein, den eersten luitenant *R. G. B. de Vaijnes van Brakell.*

Zijnde voorts door welgemelde Zijne Excellentie aan den Luitenant Kolonel *J. B. Osten*, en den inspecteur en Chef der militaire administratie met rang van luitenant kolonel, *F. J. Timmermans*, toegestaan, om de aan den rang van kolonel verknochte distinctieve teekenen te mogen dragen.

Schutterij te Passaroean.

Tot tweede luitenants bij de infanterie, den sergeant majoor *H. W. Hesselaer* en den sergeant *C. J. van Neukirchen* genaamd *Nijvenheim.*

Tot tweeden luitenant bij de artillerie den sergeant, *Donald Mackennan*

Rapport van Zijne Excellentie den Luitenant Gouverneur Generaal, aan Zijne Excellentie den Minister van Staat, Kommissaris Generaal.

MAGELLANG, *den 25sten december 1828.*

[illegible] rapport van den [illegible] dezer, aan Uwe Excellentie te vervolgen.

De vertooning des vijands bij onze redoute te *Mingier*, nabij de *Progo*, heeft mij doen besluiten, om den luitenant-kolonel *de Kock van Leeuwen*, kommandant der artillerie te velde, met eenige magt, benevens den barissan van den rongo van *Probolingo*, derwaarts te zenden. Hij heeft in die streken alles rustig gevonden, en in den geest der aan hem gegevene bevelen, den 20sten eene beweging naar het gebergte *Soo* volbragt, bij welke gelegenheid slechts een vijftigtal muitelingen ontmoet zijn geworden. Hij heeft vervolgens, met overleg van den kommandant der mobiele colonne no. 4, in het door ons aangehouden wordende versterkte kamp te *Gedomong* een detachement infanterie achtergelaten, en is daarna herwaarts terug gekeerd.

De luitenant-kolonel *Ledel* had bovengemelde beweging, naar het gebergte *Soo*, dien dag ondersteund. In deszelfs optogt derwaarts had ook hij geene ontmoeting met den vijand gehad, doch trof dezen op zijnen terugmarsch in eene, nog al aanzienlijke sterkte, tusschen *Godean* en *Sokonillo*, boogsgewijze geschaard, aan. Eene rivier tusschen beide hebbende, kwam de vijand met snelheid op de onzen aanmarcheren, en had dezelve zoodra niet bereikt, of hij schoot genoegzaam tegelijk alle zijne geweren af, en trok zich toen met overhaasting terug. Eene troep was intusschen in de vlakte in positie gebleven en van daar gestadig vurende, gelastte de overste *Ledel* aan den kapitein *Gillot*, met deszelfs onderhebbend peloton flanqueurs, den vijand van daar te verdrijven. Zich daartoe vooruit begeven hebbende, werd hij noodlottiger wijze door een kogel getroffen, die hem het hoofd doorboorde, en weldra een einde aan zijn leven maakte. Ik betreur met vele zijner kameraden het verlies van dezen braven officier. De vijand zich inmiddels teruggetrokken hebbende, vervolgden de onzen hem tot *Sokonillo*, doch zich nu als naar gewoonte in de doorweekte rijstvelden verspreid hebbende, werd voorzigtigheidshalve op zijne uitlokkingen geen acht gegeven, en keerden onze troepen naar *Tegal-Waroe* terug. Wij hebben bij die gelegenheid nog twee ligt gewonden bekomen. De Tidoresche hulptroepen hebben zich weder bijzonder gekweten.

Den 22sten is de luitenant-kolonel voornoemd, benevens de luitenant-kolonel *Le Bron de Vexela*, naar het gebergte *Bretjo* gemarcheerd, ter uitkiezing van een geschikt terrein voor eene kleine benting. Op dezen togt is niets van belang voorgevallen. Ik zal de eer hebben, op zijn tijd, Uwe Excellentie met het oogmerk en den aanvang van dit werk bekend te maken.

Sedert de 4de mobiele colonne te *Nangoelan* positie heeft gevat, is zij tot dusverre nog maar eenmaal aangevallen. Dit was in den morgen van den 20sten, toen naar gissing 1000 à 1200 regelmatig gekleedde en welgewapende manschappen, benevens een gelijk getal dessavolk, met slaande trom, in zekere order uit het zuidwesten, en door een detachement ruiterij met een trompetter aan het hoofd, voorafgegaan, kwam opzetten, en onze voorposten aanviel. Intusschen werden eenige detachementen, onder kapitein *van Ingen*, en de luitenants *van der Lak*, *Lombard* en *Sutherland* ter geschikte plaatsen al dadelijk den vijand tegemoet gezonden en door een stuk artillerie ondersteund met dat gevolg, dat de muitelingen uit de rijstvelden, gelijk ook uit de dessa *Toeroes*, waar zij evenwel vrij hevigen, doch vruchteloozen tegenstand boden, weldra verdreven en tot *Tjandie* vervolgd werden.

Deze magt was, volgens rapport van den majoor *Bauer*, door verscheiden prinsen aangevoerd, waarbij onder anderen de pangerang *Prawiro Dirdjo* (*Sentot*) genoemd wordt. De vijand moet dien dag 20 dooden en gekwetsten gehad, en zich onder de eersten een pandje en een ingebeij bevonden hebben; ons verlies bestaat in 6 gewonden. De officieren, zoo even genoemd, worden door den majoor voor hunne allezins ijverige verrigtingen op nieuw met veel lof vermeld.

Ik heb voorts de eer Uwe Excellentie een kort verslag te te maken van de verdere bewegingen en ontmoetingen der 6de en 8ste colonnes, benevens de troepen onder den majoor *Michiels*, voor zoo veel die in mijn vorig rapport nog niet vermeld waren.

Den 15den, nam kapitein *Renia van Nauta* met de 6de mobiele colonne den terugmarsch van *Flogo* weder aan, bereikte den 16den de dessa *Bedjogo*, ten zuiden der *Lerang*, trok met behulp van eenige medegevoerde praauwen de rivier spoedig over, en zond een detachement in verkenning uit tot voor *Kadlangoe*, hetwelk ziende een vijandelijken tommongong, die aan de overzijde der rivier *Bogowonto* post had gevat, verpligtte zich van daar te verwijderen, na dat hij gewond was geworden.

Den 17den en 18den, trok de colonne verder over *Paësan* en *Senar* naar *Tjinkawa* terug, en veronderstellende dat de vijand, die zich te *Jener* bevond, gelijk bij den opmarsch onze achterhoede nu ook weder zoude aanvallen, werd die dessa op vele punten tegelijk aangevallen, met dat gevolg, dat de vijand een aanzienlijk verlies moest ondergaan, en velen het ook nog ontkwamen, doch, door hunne wapenen en tulbanden wegtewerpen en zich onder de vlugtende vrouwen en kinderen te mengen.

Een in het rood gekleed hoofd, en nader voor een rongo erkend, die te paard een rood zijden vaandel voerde, werd door den wachtmeester der huzaren *Leenards* nedergeschoten en het vaandel genomen; terwijl de zich meermaals onderscheiden hebbende wachtmeester der djajangsekars van *Tegal*, *Fug.*, een vijandelijke tommongong heeft ingehaald en nedergesabeld; zijnde voorts nog 3 priesters en 17 pradjoerits op de plaats gevonden geworden. Aan onze zijde is slechts een jager van den luitenant *Gilly* zwaar gewond.

Voorts berigt mij de kolonel adjudant *Cleerens* nog, dat hij den Djocjokartaschen pangerang *Blitar* met deszelfs barissan naar de ommestreken van *Kamiri* gezonden hebbende, ten einde er eene bende muitelingen optezoeken en te verdrijven, die pangerang aan dezen last zoo wel voldaan had, dat hij den vijand overvallen, verstrooid en eenen aanzienlijken buit had ontnomen.

De kolonel adjudant voornoemd, betuigd met genoegen van den kapitein *Renia van Nauta*, die dezen togt naar *Flogo* met zoo veel beleid als volharding volbragt heeft, te hebben vernomen, dat naar gewoonte alle zijne officieren en manschappen, benevens het detachement Boetonsche hulptroepen om het zeerst in ijver en activiteit bij die gelegenheid gewedijverd hebben.

De vereenigde troepen onder de majoors *Michiels* en *Busckens* zijn den 10den naar *Kameet* en den 12den naar *Senappang* bij *Seelnstrie* gemarcheerd, en zulks als een gevolg der bij hun bevestigde berigten, dat *Diepo Negoro* zich den 10den nog te *Petawalijan* (en den weg naar *Kadlangoe*, zoo ik geloof) bevonden zou hebben. In den opmarsch naar *Senappang* [illegible]

vijand het eerst te *Karang-Anjer* aangetroffen en de gansche marsch tot die plaats in een allerslechtst terrein, heeft onder slechts zelden afgebroken vuur plaats gehad, hebbende zich het grootste gedeelte der muitelingen in de rigting van de zoo evengenoemde dessa *Petanahan* (waar wij vroeger positie hebben gehad), teruggetrokken. Hunne sterkte op dien dag, wordt op 1,200 man begroot: twee hunner bivouacs zijn verbrand geworden.

Den 15den, vervolgden die troepen derzelver marsch over *Karangdouhour* naar *Flogo*, hebbende ik hunne aankomst op den 14den aldaar, aan Uwe Excellentie reeds medegedeeld.

Den 16den werd de terugmarsch westelijk weder aangenomen en de troepen nu verdeeld, en in verschillende rigtingen gezonden zijnde, hebben zich zoo veel mogelijk overtuigd, dat de vijand meestal oostelijk geweken was.

Den 17den was de majoor *Buschkens* naar *Jebres* gemarcheerd, terwijl de majoor *Michiels* te *Keeo*, een paar palen zuidelijk van die plaats, positie had genomen. Volgens de nadere rapporten van beide die hoofd-officieren, zoude *Diepo Negoro* zich met zijne vrouwen in de bovengenoemde streken bevonden hebben, en zijne voornemens geweest zijn, om meer westelijk door te dringen, ten welken einde een vijandelijke Tommongong, *Banjakwidé* genaamd, zich reeds naar het *Rankasche* had begeven. Hoe dit ook moge geweest zijn, met de gewaande of zekere tegenwoordigheid van *Diepo Negoro* in die streken, het was van belang, door de spoedige vertooning van eene aanzienlijke magt, den inlvoed welke het gerucht daarvan op het gemeen had, weg te nemen.

Den 18den was de 8ste colonne naar *Komiet* teruggekeerd, om een transport vivres voor *Banjer Keboemen* aftehalen, terwijl de majoor *Michiels* intusschen derzelver terugkomst te *Jebres* ging afwachten; waarschijnlijk vermeenende, dat slechts een gering getal troepen was achtergebleven, vertoonde zich dien dag des namiddags omtrent 5 uren eensklaps de vereenigde, en niet onaanmerkelijke vijandelijke magt voor het bivouac, die boogsgewijze kwam aanrukken, en ongeacht een hevig kanon- en infanterie-vuur, stoutmoedig bleef opdringen, voornamelijk met den vijandelijken regtervleugel, niettegenstaande de majoor zijne oudste en beste soldaten aan die zijde getrokken had. De kavallerie te zwak en het terrein ook te slecht zijnde, om dien aanval afteweren, besloot de majoor met zijne infanterie alleen, aan den voortgang des vijands een einde te maken, en rukte nu met den stormmarsch op den stoutmoedigsten hoop aan, die weldra voor de onzen week, en de geheele linie daardoor indien terugtogt medesleepte. De luitenants *Louchaerd*, *Kobold* en *Sudhoff* zijn daarbij in de gelegenheid geweest, bijzonder uittemunten, door hun voorbeeld van bedaardheid en moed aan de hunne te geven. Volgens rapporten der spionen zoude de vijand 70 à 80 man bij dien aanval en den terugtogt verloren hebben. Wij hebben slechts één man gewond had.

Den 19den zijn de bovengemelde vereenigde troepen naar de redoute *Panjer Keboeman* gemarcheerd, van waar de majoor *Michiels* over de redoutes *Oengarang* en *Merden* naar *Wonosobo*, is teruggekeerd, zonder verder eenige ontmoeting met den vijand gehad te hebben.

De majoor *Buschkens* is daarentegen westwaarts gemarcheerd, en heeft zijne vorige standplaats te *Komiet* hernomen.

Ik heb eindelijk de eer, deze te besluiten met nog ter kennisse van Uwe Excellentie te brengen, dat voor eenige dagen bij den kapitein *Ten Have*, kommandant der mobiele colonne no. 2, te *Kalibawang*, in onderwerping zijn gekomen een pandje, en gisteren een rongo, 2 ingebey's, 8 geweer- en 22 lansdragende pradjoerits, laatstelijk allen tot den barissan van den zoogenaamden vijandelijken rijksbestierder *Danoe Redjo* behoord hebbende, dien zij in de dessa *Tjermo* (Grogolsche) verlaten hadden, verzekering gevende, dat de vijandelijke magt, beoosten de *Progo*, niet meer dan 340 pradjoerits zoude bedragen.

De Luitenant Gouverneur Generaal,
(Was Get.) DE KOCK.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

EUROPESCHE BERIGTEN.

GRIEKENLAND.

De Bewindhebber heeft, bij eene bekendmaking van 31 mei j.l. de verklaring van den Keizer van Rusland tegen de Porte aan het tusschenbestuur, aan de buitengewone bestuurders der westen, en aan de bevelhebbers der land- en zeemagt medegedeeld, en eenige ophelderingen daarbij gevoegd, ten einde, gelijk die bekendmaking zegt, de dienaren van den staat in de gelegenheid te stellen, om, voor zoo ver hun werkkring zich uitstrekt, het volk omtrent deszelfs waren toestand in te lichten en hetzelve *voor de begoochelingen en overdrevene verwachtingen te behoeden*, waartoe deszelfs langdurige rampen aanleiding zouden kunnen geven. »De bevrediging en het toekomstig bestaan van Griekenland, zegt de bewindhebber, zijn altijd het voorwerp der kristelijke bezorgdheid des Keizer van Rusland geweest; maar wat ons dienaangaande door Rusland toegezegd is, heeft die Mogendheid *slechts als deelgenoot aan het verdrag van 6 julij*, onder medewerking der overige Mogendheden, *naargenoeg als op zichzelve staande*, beloofd."

Voorts geeft de bewindhebber hier te kennen, dat Rusland reeds eene som geld ter beschikking van de Grieksche Regering gesteld heeft, en dat men zich met eene gelijke ondersteuning van Frankrijk en Engeland mag vleijen. »Doch, zegt hij, hoe groot ook de ondersteuning zijn moge, die wij op deze wijs van de Hooge Mogendheden erlangen, is deze alleen niet genoegzaam, om ons uit onzen hagchelijken toestand te redden, en hiertoe bestaat slechts een middel, dat wij ons namelijk door de hervorming en verbeterde regeling onzer inwendige betrekkingen, die ondersteuning meer en meer waardig maken. Deze eerste gunstige vervulling onzer beden strekke ons daartoe tot aanmoediging . . . ."

(Uit Londen schrijft men den 4den augustus jl.)

Ten aanzien van het vertrek eener Fransche expeditie naar Morea, leest men in het ministerieel avondblad, in substantie, het navolgende: „De goede trouw vorderde de uitvoering van het traktaat van Londen, en een verder uitstel zoude welligt Rusland hebben doen besluiten, om zelf daartoe de hand aan het werk te slaan. In dit opzigt is het zenden van Fransche troepen, bestemd, om Morea van de tegenwoordigheid der Egijptenaren te verlossen, het beste middel, om te beletten, dat de Russische standaard daar te lande geheeschen worde, hetwelk vroeg of laat aanleiding zoude hebben kunnen geven tot misverstand, en daarom wordt welligt ook deze expeditie door geene Engelsche troepen begeleid, om dat in dat geval Rusland regt zoude hebben, om mede zijn contingent tot dat einde te kunnen leveren."

Daar wij de twee bovenstaande artikelen het eene uit de Staats Courant no. 179 het andere uit de Haarl. Courant no. 95 overnemen, zal het plaatsen van den ondervolgenden brief uit Londen, te vinden in het algemeen Handels Blad no. 43, te Amsterdam uitgegeven, mischien niet geheel te onpas gerekend worden.

Dezelve is van 23 mei jl., dus geschreven voor het uitbarsten van den oorlog of heel in deszelfs begin. Deze brief luidt als volgt:

Wij bespeuren geen teruggang in de Staatkundige verwarring waarin de europesche mogendheden geraakt zijn, en er is geen uitzigt op eene vreedzame oplossing, zonder het wagen van de oorlogskans. Geen der Staten schijnt de beleediging van den anderen over het hoofd te willen zien, en elk voedt wantrouwen bij de verzekering der eensgezindheid van zijnen nabuur en der belangloosheid zijner opofferingen welke hij gaarne voor het behoud van den algemeenen vrede wil doen. Allen voeren de taal der vriendschap, en de hoofdstaten rusten zich tot den verschrikkelijksten krijg uit. Rusland nam de maatregelen welke wij gevreesd hebben. Het kan in zijne oorlogsplannen niet ten einde [illegible] suks, maar ofschoon de uitdaging tot oorlog van Turkije juist van pas kwam, heeft Rusland de gevolgen toch niet in zijne magt, en wij voorzien in den loop der gebeurtenissen het begin van eenen langdurigen strijd der ijverzucht tusschen de Hoofdstaten en de belangen van Europa. De onderstelde zwakte, en daarbij de onverklaarbare hardnekkigheid van Turkije; het overwigt zijner vijanden, en daarbij de rustige overschrokkene houding der Turken, duiden eene toedragt van zaken aan, voor welke de ondervinding geen leiddraad oplevert, en waarvan de geheimzinnige ontknooping de verrassendste resultaten kan doen geboren worden. Frankrijk schijnt den donkeren storm niet te vertrouwen. Het verzamelt geld, land- en zeemagt om oogenblikkelijk vaardig te zijn tot werkdadige behartiging en handhaving zijner belangen, en laat het aan den nabuur over aan zijne onbesprokene, aanspraaklooze verklaringen het verdiende vertrouwen te schenken, het zal de laatste Mogendheid niet zijn die voor hare toerustingen met ledige handen wil terugkomen, en hoe meer het pogen wil, buiten verbinding met Engeland, zijn eigen weg in te slaan, des te hardnekkiger en langduriger zal de strijd worden. Het standpunt van Oostenrijk en van Pruissen schijnt onbepaald, doch ook deze staten zullen hun eigen voordeel niet uit het oog verliezen, en hebben van Rusland meer dan van Turkije, Frankrijk en Engeland te vreezen. Engeland gaat bedachtzaam te werk, en tracht den algemeenen oorlog te verhoeden, wel bewust dat het meer dan eenige andere natie te verliezen heeft; het zal de laatste op het tooneel des oorlogs verschijnen, maar van hetzelve zich ook het laatst verwijderen. Groot-Brittanje's inwendige hulpbronnen zijn weinig bekend, althans niet genoeg geacht, en wanneer een bedorven financiestelsel algemeen als eene verhindering tot oorlog voor hetzelve wordt aangenomen, is het ook zeker dat half Europa de middelen niet kan bijeenbrengen, welke Engeland welvaart bezit om zijne belangen te handhaven.

MENGELINGEN.

BATAVIA, *den 31sten december 1828.*

In de *Gazette des Pays-bas* van den 13den augustus dezes jaars, vinden wij, onder het rubriek *Litterature*, een werk aangekondigd (*Memoires sur la vie de Benjamin Franklin*, écrits par lui même. Traduction nouvelle ornée de deux portraits 2 vol. in 18) waarin de lessen van levenswijsheid, naar de behoeften van alle standen berekend zijn.—Daar niets voorzeker ter bevordering van 's menschen geluk meer bijdraagt dan de stipte opvolging der levensregelen die gegrond op Godsdienst en wijsheid, door de ondervinding bevestigd zijn, zoo hebben wij bij den aanvang van dit jaar gemeend, geen beter geschenk aan onze lezers te kunnen maken, dan hen in de gelegenheid te stellen, van in den nieuwen tijd-kring die zich

voor hen opent, ter bevordering van *geluk* en *welzijn* die levens regelen te beproeven, die door eenen man als *Franklin* als de slotsom zijner ondervinding, worden aanbevolen.— Vele zijn er die zoeken het geen, waartoe ons door *Franklin* den weg wordt aangewezen!—En alhoewel het boek waar uit hieronder eenige uittreksels volgen, welligt in Indie niet voorhanden is, zoo vleijen wij ons nogtans, dat het juist daar om, een soort van nuttig nieuw-jaars geschenk is, van aan onze lezers dat gedeelte, *des Conseils pour faire fortune*, mede te deelen, dat ieder welk ook zijn vermogen zij, in staat is om in praktijk te brengen.

LITTERATURE.

Mémoires sur la vie de Benjamin Franklin, écrits par lui-même. Traduction nouvelle, ornée de deux portraits. 2 vol. in 18.

Tout le monde connaît la *Science du Bonhomme Richard*, traduite dans toutes les langues, publiée sous tous les formats; *les Conseils pour faire fortune*, et beaucoup d'autres opuscules de B. Franklin, où la plus haute sagesse se revêt de la forme la plus naïve et la plus populaire. Il y a, dans tous ces petits écrits, un mélange de finesse et de simplicité, de bon sens et d'élévation, qui les rendent plus précieux que beaucoup de gros livres, et qui leur ont valu l'honneur de servir de modèle à quiconque veut en morale employer un langage qui soit à la portée de toutes les intelligences, et qui, dans son élégante et noble simplicité, parle à la raison la plus vulgaire, sans blesser l'oreille exigeante et délicate de l'homme de goût. Nombre de traités de morale populaire sont tellement *populaires*, que le livre tombe des mains à la seconde page; si au contraire dans quelques ouvrages l'on cherche à éviter ce défaut, on se jette dans un autre bien plus insupportable, on se travaille, on se guinde, on vise au sentiment, à la sensibilité: le langage est musqué, fardé, alambiqué: les gens du peuple même n'y parlent que par soupirs et par interjections: il y a de quoi affadir le coeur et dégoûter à jamais de tout livre de morale pratique. Ecoutez Franklin, au contraire, et dites-moi si ce ne sont pas là des paroles qui sortent d'une ame forte et virile pour aller se graver dans celle de ses lecteurs. Écoutez: « Deux règles simples, bien observées, vous mettront toujours de l'argent en poche: 1° que la probité et le travail soient vos compagnons assidus; 2° dépensez un sou de moins que votre bénéfice net. Par là, votre poche si plate commencera bientôt à s'enfler, et n'aura plus à crier jamais que son ventre est vuide; vous ne serez pas maltraité par des créanciers, pressé par la misère, rongé par la faim, glacé par la nudité. Tout l'hémisphère brillera d'un éclat plus vif, et le plaisir fera battre votre coeur. Hâtez-vous donc d'embrasser ces règles et d'être heureux. Ecartez loin de votre esprit le souffle glacé du chagrin, et vivez indépendant. Alors vous serez un homme, et vous ne cacherez point votre visage à l'approche du riche; vous n'éprouverez point le déplaisir de vous sentir petit lorsque les fils de la fortune marcheront à votre droite; car l'indépendance avec peu ou beaucoup est un sort heureux, et vous place de niveau avec les plus fiers de ceux que décora la Toison d'Or. Ah! soyez donc sage; que le travail marche avec vous dès le matin; qu'il vous accompagne jusqu'au moment où le soir vous amènera l'heure du sommeil. Que la probité soit comme l'âme de votre âme, et n'oubliez jamais de conserver un sou de reste, après [illegible]; alors vous aurez atteint le comble du bonheur... »

Trouverez-vous dans beaucoup de livres des leçons d'économie écrites de ce style? Verrez-vous leur donner ce but noble et élevé, qui empêche l'ame de s'avilir ou de se rétrécir au soin minutieux d'une vertu mesquine, qui l'occupe, la soutient, l'encourage par une idée digne et grande, qui sanctifie, si j'ose le dire, le sou qu'on économise? Bon Franklin, je te remercie; tu es le premier qui, en parlant de cette vertu qu'on regarde d'ordinaire comme étroite et vulgaire, m'ait fait battre le cœur. Eh! bien, des traits semblables, il y en a cent dans ses opuscules; jugez si ce doit être un livre précieux, et si à l'annonce de ses mémoires, écrits par lui-même, nous avons balancé un instant à nous procurer de nouvelles jouissances. Je dis jouissances, car, de tous les plaisirs, en est-il de plus vif que celui de lire des pensées justes, saines, élevées, généreuses, portant une expression à la fois simple, vive, animée, pittoresque; d'assister aux leçons d'un homme doué d'une raison supérieure, enrichie d'une longue expérience, qui, loin de monter en chaire et de parler de haut, s'efforce au contraire de prendre un ton humble et modeste, d'éviter toutes les formes dogmatiques et tranchantes, et qui laisse couler de ses lèvres des paroles pleines de bonhomie, de sens et de tolérance.

Quiconque a beaucoup vu, a beaucoup travaillé et souffert, est prompt à pardonner, et montre une indulgence sentie que n'ont point ceux qui ignorent les peines et les agitations de la vie. Or, telle a été la vie de Franklin, une des plus belles et des plus pures que l'on puisse donner en exemple, soit comme homme public, soit comme homme privé. S'il appartient à quelqu'un au monde de donner à ses semblables des leçons de tempérance, d'économie, de justice, de tolérance, d'activité, c'est sans doute à celui qui, de simple faiseur ou coupeur de mèches de chandelles qu'il était, s'est élevé, par ses principes, au rôle sublime de bienfaiteur de l'humanité, à celui que l'on a vu au sein du parlement, à la cour des rois, toujours simple, toujours vrai, toujours courageux pour les intérêts de son pays, qu'il servit jusque à l'âge de 86 ans, sans relâche, sans découragement, avec un rare désintéressement; et qui, à la fin de sa carrière, a emporté dans la tombe le respect des deux mondes. Certes, une vie aussi pleine, aussi morale, mérite d'être étudiée; aussi, dans un prochain article, ferons-nous connaître, un peu mieux ces *mémoires*, qui ont un genre d'intérêt tout particulier, et sont dignes en tout de la main qui écrivit les opuscules. S. V.

(*Gazette des Pays-Bas no. 226.*)

SCHEEPSBERIGTEN.

BATAVIA.

Aangekomen.

Dec. 31—schip *Fredrik*, J. Brand, van het eiland Onrust.

Vertrokken.

Jan. 1—Zr. Ms. kanonneer-boot *No.* 6, kadet ter zee H. W. den [illegible] Hogenberg, koersstellende om de noord. — schip *Marco Bozaris*, [illegible] Adriaan, naar Soerabaija. — schip *Ijdroesie*, Sech Said Bin Awal Algaf, naar Grissee. — schoener *Fathal Ganie*, Said Hoesin Bin Achmat Habsie, naar dito.

SAMARANG.

Aangekomen.

Dec. 24—Chinesche galjas *Kim Hokhim*, I-Ap Hoe, van Batavia den 10den december. — Sumanapsche schip *Sumanap*, F. A. de Parma, van Soerabaija den 16den dito, passagier: mevrouw M. de Routon.

Dec. 25—Arab. schip *Mastora*, Said Oesin Bin Oemar Bin Sahil, van Riouw, Palembang en Cheribon den 29sten october.

Vertrokken.

Dec. 24—Zr. Ms. schoener *Windhond*, luitenant der 2de klasse De Man, naar Soerabaija.—Chinesche brik *Passekan*, Lim Sange, naar Soerabaija en Amboina.

Dec. 27—schip *Nieuw Cato*, C. F. Drijman, naar Joana.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

Dec. 23—schip *Boëroeng*, W. Lister, van Batavia den 16den december.

Dec. 26—Zr. Ms. schoener *Windhond*, luitenant der 2de klasse De Man, van Batavia den 18den december. — dito roei-kanonneer-boot *No.* 14, luitenant der 2de klasse J. C. J. van Speijk, van dito.

Dec. 27—schip *Thalia*, H Hooper, van Batavia den 21sten december, passagiers: mevrouw Olijve en 3 kinderen, en mevrouw M. van Harpen.

Vertrokken.

Dec. 24—Zr. Ms. schoener *Daphne*, luitenant der 1ste klasse G. Lockemeijer, naar Makasser.

Dec. 27—schoener *Soerabaija*, J. Kennedij, naar Banjermassing, passagier: luitenant Van Geijn.

ADVERTENTIEN

De Directeur Generaal van Financien, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, noodigt mits deze op nieuw een ieder uit, welke over het jongst afgeloopene jaar eenige gelden van het Gouvernement te vorderen heeft, om zijne pretentien vóór ultimo dezer loopende maand aan de autoriteiten, waaronder hij behoord, vergezeld van de noodige bewijs-stukken intezenden, mitsgaders alle degenen, welke aan het Gouvernement gelden verschuldigd zijn, dezelven voor dien tijd te verevenen, onder te kennengave verder, dat aangezien welligt niet alle pretentien op het Gouvernement vóór het verschijnen van den voorschreven termijn hehoorlijk geconstateerd of gelikwideerd zullen kunnen zijn, voor pretentien, in die termen vallende, de termijn van inlevering en vereevening zal worden geprolongeerd, uiterlijk tot ultimo februari dezes jaars, na welken datum op ingeleverd wordende pretentien, loopende over 1828, geen regard zal worden geslagen en de belanghebbenden mitsdien aan zichzelven te wijten zullen hebben, daarvoor geene betaling te erlangen.

Batavia, *De Directeur Generaal voornd.*
den 2den januari 1829. C. M. BAUMHAUER.

—De Directeur Generaal van Financien maakt bij deze aan de gemeente bekend, dat gerekend van heden af aan, tot ultimo dezer maand, bij 's lands kassen op Java, verwisselbaar zullen zijn de onder ultimo december jl., verschenen coupons, behoorende tot de certificaten van den Nederlandsch Indischen Achterstand, in dezelfde muntspecie, als waarin vroeger dusdanige inwisselingen hebben plaats gehad; zullende die verwisseling van gedachte coupons ook op de buiten-etablissementen, voor zoo verre dezelve aldaar aan handen mogten zijn, kunnen geschieden gedurende den tijd van eene maand, na dat deze bepaling aldaar zal zijn ontvangen; met bepaling voorts, dat na verloop van den bepaalden termijn van verwisseling, zoo wel op Java als op de buiten bezittingen, hoegenaamd geene verwisselingen van de bedoelde coupons meer zullen gevolg nemen.

Batavia, *De Directeur Generaal voornd.*
den 2den januari 1829. C. M. BAUMHAUER.

—Uitbesteding voor de levering van 3 stellen wagentuigen voor zes paarden met zadels en leidzels, 12 stellen wagentuigen voor vier paarden, 12 zadels en toebehooren, 70 roskammen, 70 boenders en 141 halsters, ten dienste van de posterijen in de afdeeling Batavia.

De aannemer zal gehouden zijn deze objecten van deugdzame kwaliteit, binnen drie maanden alhier, ten genoegen van den postmeester te leveren, volgens de modellen aan het postkantoor alhier te zien.

Gadinghebbenden worden verzocht hunne inschrijvingsbilletten, vóór of op den 6den januarij aanstaande, aan den ondergeteekenden in te zenden, en op dien dag, 's voormiddags ten 10 ure, bij de uitbesteding tegenwoordig te zijn. *De Directeur van 's Lands Produc-*
Batavia, *ten en Civiele Magazijnen,*
den 29sten december 1828. J. C. REIJNST.

—Scheepsruimte benoodigd tot den overvoer van 600 kojangs zout, van Pakkies naar Samarang. De uitbesteding hiervoor zal worden gehouden den 6den januarij 1829, 's voormiddags ten 10 ure, ten kantore van
Den Directeur van 's Lands Produc-
Batavia, *ten en Civiele Magazijnen,*
den 31sten december 1828. J. C. REIJNST.

—Bij den Hoofd-baljuw van Batavia, narigten gevraagd zijnde omtrent zekeren *Wicher Wichers*, die in den jare 1822 met Zijner Majesteits KORVET DOLFIJN, als marinier in Indie zoude zijn aangekomen, en in het zelfde jaar zoude zijn overleden, zoo wordt ieder en een iegelijk, welke omtrent dezen persoon en [illegible]

de plaats van zijn overheden, eenige inlichtingen kan geven, uitgenoodigd dezelve aan hem Hoofd-baljuw mede te deelen.

De Hoofd-baljuw voornoemd,
Bij absentie.
De Secretaris,
HORA SICCAMA.

—De Resident der Preanger Regentschappen, als daartoe behoorlijk gemagtigd, maakt mits deze bekend, dat ten gevolge van het besluit van Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal, d. d. 10 december 1827 no. 30, te Tjanjor, eene vee- en paarden markt zal worden gehouden, en wel van en met maandag den 19den januari aanstaande, tot en met woensdag den 21sten daaraanvolgenden, terwijl voor alle koopmanschappen de markt vijf dagen langer, of tot en met den 26sten januari aanstaande, zal worden gehouden.

Het is dien tengevolge dat het aan alle handelaren de moren, arabieren en chinezen niet uitgezonderd, zal vrijstaan om de voorwerpen van hunne negotien (opium uitgezonderd), op deze markt te brengen, mits van behoorlijke passen voorzien zijnde, zij zullen evenwel gehouden wezen om zich niet van den grooten weg noch uit de hoofd-negorij Tjanjor te verwijderen.

De waarnd. Resident voornoemd,
O. C. HOLMBERG DE BECKFELT.

Tjanjor, *den 29sten december 1828.*

VASTGESTELDE PRIJZEN.

	BATAVIA.		SAMARANG.		SOERABAIJA	
	guld.	*cents.*	*guld.*	*cents.*	*guld.*	*cents.*
Tarwen brood de 14 oncen	„	25	„	30	„	33½
Varkens-vleesch het katje	„	26½	„	50	„	34
Ossen-vleesch het pond	„	20	„	16	„	18

MARKTPRIJZEN.

	BATAVIA.		SAMARANG.		SOERABAIJA	
	guld.	*cents.*	*guld.*	*cents.*	*guld.*	*cents.*
Klapper-olie per takker of 33 bottels	13	70	13	60	7	30
Idem per bottel	„	50	„	40	„	„
Katjang-olie per takker	8	„	11	40	7	80
Idem per bottel	„	30	„	30	„	„
Dempel-olie per pikel	„	„	30	„	18	„
Rijst per koijang	110	„	84	„	80	„
Idem per gantang	„	50	„	15	„	29
Koffij per koijang	„	„	„	„	600	„
Brandhout de vadem van 18 voeten op 6	13	„	19	„	11	„

VERKOOP VAN GOEDEREN.

De fungerende deurwaarder en gezworen exploiteur bij den landraad van Indramaijo, maakt bij deze bekend, dat op zaturdag den 24sten januari 1829, bij wege van executie publiek zal worden verkocht, voor rekening van den alhier woonachtigen chinees *Tan Hiang:*

1°. Een steenen huis en pakhuis met pannen gedekt, staande in de chinesche kamp, aan de oostzijde van de rivier Tjimanok, belend ten noorden aan *Oei Song*, ten oosten aan den achterweg van het chinesche kamp, en ten zuiden aan *Tjan Teng.*

2°. Een planken huis met pannen gedekt, staande in de kampong Baroe, aan de noordzijde van den binnen weg naar Cheribon, belend ten westen aan *Kwee Tjang*, ten noorden aan de sloot langs de Rijstvelden, en ten oosten aan Njai *Lim Tjeh.*

3°. Een planken huis met pannen gedekt, staande in de kampong Baroe, aan de zuidzijde van den binnen weg naar Cheribon, belend ten westen aan *Lim Goepak*, en ten oosten aan *Kang Swiekiem*, alle degenen die eenig regt, actie of toezegging op voornoemde eigendommen zoude willen pretenderen, en zich opponeren tegen gemelde executie en verkooping kome en make het aan ondergeteekenden bekend.

Gepubliceerd te Indramaijo, den 30sten december 1828.

De fung. deurw. en gezw. expl. voornoemd,
A. P. VAN DER VEEN.

—Extra fraaije gouden colliers, bijouterien en witte hoeden, bij *L. Blok*, op Goenong-sahari.

—Bij *Hellermann* pas aangebragt, per kapitein *Hilebrands*, beste rhijnsche wijn in soorten, roode wijn en andere provisien meer.

—Publieke verkooping te Tengeragong, in de afdeeling Krawang, op maandag den 26sten januari 1829, voor rekening van den heer *A. Loudon* van diverse fraaije huismeubelen, rijtuigen, schapen, en het geen verder ten dage der verkooping zal worden gepresenteerd.

—Aangebragt per Nederlandsch brikschip DE PRINS DER NEDERLANDEN diverse wijn, jenever, bier, linnen koffij-zakken, diverse provisien, mee. Neurenberger waren, benevens eene partij direct van madera aangebragte madera wijn op fust, adres bij

BROUWER, NOLTHENIUS EN CO.

STERFGEVALLEN.

Op heden werd mij plotselijk, aan de gevolgen van eenen darmzoerd, van mijne zijde weggerukt, mijn waarde echtgenoot *J. J. Dominicus*, met wien ik 33 jaren eene gelukkige echtvereeniging mogt smaken.

Batavia, *27 dec. 1828.* M. J. HOOGE.

—Heden overleed alhier, in het hospitaal, de tweede luitenant kwartiermeester *C. Mulier*, van het algemeen depôt. Alle degenen, welke iets te vorderen hebben of aan den boedel verschuldigd zijn, adresseren zich binnen zes weken aan de kommissarissen

GRIMMELIJKHUIZEN, *2de luit.* en
VAN RHEEDEN, *2de luit.*

Den 29sten december.

—De ondergeteekenden maken bekend, dat de kapitein *H. J. Gillon*, van het 1ste bataillon van linie der expeditionaire afdeeling infanterie, kommanderende het 2de bataillon bij absentie van den majoor *van Spengler*, op den 20sten december bij een gevecht in het Grogolsche gebergte, door een vijandelijke geweer kogel is gesneuveld.

Zijne kameraden betreuren in hem een waardig en goed vriend, en de armée een harer dapperste officieren.

Alle degenen, welke van deszelfs nalatenschap iets te vorderen hebben, of wel daaraan verschuldigd zijn, gelieven daarvan opgave te doen, vóór ultimo februari 1829.

De kommissarissen in bovengemelden boedel,
Djocjokarta, J. S. HOEKSEMA, *kapt.*
den 24sten dec. 1828. Ch. J. A. MOJE, *1ste luit.*

—Te 's Gravenhage is op den 12den juli 1828 overleden, de gepensioneerde kapitein titulair *Frans Swaab.*

NAGELATEN BOEDELS.

Een ieder die iets te pretenderen heeft op en verschuldigd is aan den boedel van wijlen *J. J. Dominicus*, wordt verzocht daarvan binnen den tijd van een maand, opgave en betaling te doen, aan den eersten der door de weduwe aangestelde generale gemagtigden, bij wien tevens in huur te bevragen is, om onmiddelijk te aanvaarden het logement door den overledenen geoccupeerd geweest, nabij de equipagie-werf.

J. B. JACOBS.
Batavia, H. G. WITTENROOD.
den 31sten december 1828. K. HEIJNIS.

—Alle degenen, welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den boedel van wijlen den heer *F. E. Feldschau*, gelieven daarvan opgave of betaling te doen, binnen den tijd van zes weken, aan de

Testamentaire executeuren,
Batavia, J. F. KRAMER.
2 januari 1829. C. PRONK.

POST-KANTOOR.

Wordt ter kennis van het publiek gebragt, dat aan het postkantoor te Batavia paketten voor brieven geopend zijn, om te worden verzonden:

naar	schip	kapitein
Amsterdam,	*Ned. schip Prins van Oranje,*	W. Blom.
Idem,	*dito schip Schoon Verbond,*	D. Kraijer.
Antwerpen,	*Eng. schip Arab,*	Ferrier.
Sinkapoer,	*dito brik Indian,*	Oadie.
Stockholm,	*Zweedsche brik Thimes,*	Pralm.

Batavia, *De postmeester,*
den 2den jan. 1829. P. A. BIK.

VERTREKKENDE SCHEPEN.

Vracht en passage naar Nederland, per snelzeilend brikschip DE PRINS DER NEDERLANDEN, kapitein *Hilebrands*, adres bij BROUWER, NOLTHENIUS EN CO.

VERTREKKENDE PERSONEN.

Schabbing vertrekt naar Banda.

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

Heden hebben wij, bij ons huis van agentschap in negotie alhier, ook de werkzaamheden van een *Bankiers* kantoor vereenigd, en tevens aan onzen broeder, den heer *Gilbert Bain*, ingevolge notariele acte hiervan gepasseerd, de teekening voor onze firma opgedragen.

Batavia,
den 1sten januari 1829. THO. BAIN & CO.

NOTICE.

—We have this day united to our Agency and Mercantile establishment here, the business of *Banking*; and granted to our brother, *Mr. Gilbert Bain*, the Signature of our Firm by a general power of Attorney.

THO. BAIN & CO.

Batavia, *1st January, 1829.*

—Te huur, de hout-, rijst- en bamboesbosschen van Lonong, op het land Tjikeas, te bevragen bij den eigenaar.

Batavia, 30 december 1828. L. HEUKEVLUGT.

—De compagnieschap existerende onder de firma van *N. Ceurs en J. Schouten*, is gedissolveerd, met wederzijdsche overeenkomst, sedert 31 december laatstleden en de eerst genoemde blijft gechargeerd, met de likwidatie van genoemde compagnieschap.

Batavia, 1 januari 1829.

—*SOCIETEIT DE HARMONIE.*

Algemeene vergadering, op maandag den 5den januari 1829, des avonds te 7 ure.

Rijswijk, *De Secretaris,*
den 31sten december 1828. W. A. KEUCHENIUS.

Te BATAVIA, TER LANDS DRUKKERIJ.